

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak, nyilvánterkek és hirdetések.

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor
Fél évre 4 kor
Negyed évre 2 kor
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilvánter papíra 50 fillér.

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Feloldó szerkesztő:
ZRÍNYI KÁROLY.Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.Kiadó és lapfuttató:
STRAUSZ SÁNDOR.

Félistenek gyásznapja.

Még ropogtak a fegyverek Erdély kies bércei között s büszkén állt Komárom vára, amikor 40.000 hős csillogó szemekkel, elkéseredten siratta a magyar szabadságát.

Leáldozóban volt a magyar szabadság csillaga! . . .

Az évezredek vén ország rónáin könyvezett a magyar s gyűlölettel hallgatta a világsi keserű híreket. Igen! Meghalni — hősi halálra készülni tudott, de nyomorult gyávaságban nyögni nem.

Elül a harci mámor . . . bujdosik a magyar! Hazája elveszett, szabadságának reményét letörte a világsi behódolás. S a fővezér megadta magát 40.000 emberrel, még csak békepontokat vagy kikötést sem kérve elleneitől.

Idégen katonák száguldanak a magyarföldön s csak sirás-rijás, zokogás és átok kél nyomukban! Nem ur többé a magyar önhazájában! . . .

Meghúzták a lélekharangot, s Áttila örökén: Árpád országában ácsolták az akasztókat, hová hős magyar unokáit szánta a zsarnokuralom gögje.

De nem! Erdély bércei közt még kisdéd csapatok szállingóztak s az örökhírű Komárom még büszkén állt, dacolva az ágyuk bömbölgő tüzével.

. . . S egy reggel Komárom ura keserű tapasztalatra ébred . . . Nincs mentesség, foglyon van minden. De veszteségében is ur maradt a hős. Nem mint cseléd: parancsszóra, de harcoshoz illő módon biztosítékot kért!

S ezzel beborult; az alkonyodó csillag leáldozott . . .

Nagy temetésre készült vén Európa. Nem; nem Európa; de annak egy bosszuszárnyból megvadult szörnnyetege kívánt gyászleplet borítani a megtépázott magyar nemzetre . . .

S készítik a sirgödröt. Egy dicsőségben önfeláldozásban kimerült nemzet számára s egy igénytelen odvas fakeszeslet is készítették, melyre csak két szó volt vésvé:

»Finis Hungariae!»

S a megsebzett oroszán vértócsában hörög, ordítása messze hallik . . . messze, a végtelenségbe annélkül, hogy meghallanák, hogy segítségére sietne valaki.

Szomorú, esős őszi reggel virradt 1849 október 6-ára. Mintha a természet is gyászolni akarna, oly bus oly keserű minden. Ekkor már nem bömbölnek az ágyuk, elhallgatott a harci lármá s csak jajszóval, keserves sóhajokat visz az októberi csipős szellő.

S felhangzik a zsarnoki gőgezava »Golyó és akasztófa» a félisteneknek! A martirok pedig el vannak készülve a mocskok halálra s csak egy üzenetük van még hátra maradt nejkikhez:

»Tekintsétek meghurcoltatásunkat büszkeségnek, a megalázó halált hősi halálnak, s kedves gyermekeinket neveljétek a hazának, hogy egykor az unokák dicsőségesebben haljanak meg, mint gyalázatos halálra ártatlanul ítél apáik.»

S imádkoznak a hősök hazájukért, gyermekeikért, unokáikért.

Reggel 4 óra van, mikor az utolsó előkészületeket megteszi a katonaság. — Fájdalomtól meggyőződött arccal néznek a hősök telkökben érzik, hogy haláluk a nemzeti kegyelet szent napja lesz.

Majd megindul a menet. A megaláztatás színhelyén még egy keserves sóhaj száll el, a hősök egymás nyakába borulnak s megcsókolják egymást. Kik egykor harciárma, ágyudübbögés között vágáltak; a kemény harciak szemében csillogó könyragyog.

S jött a gyalázatos halál!
Mint gonosztevőket szokás bemocskolni, megaláztatni: úgy alázták meg a tizenhárom nemzeti martirt!

* * *

Félszázadnál több idő mult el! A kétfejú sas Magyarországot mindenétől megfosztotta: életét, testét, vérét, jogait, törvényeit, alkotmányát mind-mind lábballal tiporta. Ezek vére festette pirossá a szent föld hantjait, ezekre ment a nyilvánosan és tiltósan meggyilkoltak száma. Az ősök emléké meggyalázták, az unokák leldőstétek, mint bitang gazembereket szokás. S amidőn aztán mindent feldúltak, megalázták, megszenstelenítettek, akkor aztán ország-világ előtt úgy látszott, hogy az ősi Magyarország, mely egykor rettegésben tartotta Európát, másfél századon át küzdött a törökkel — megszűnt.

Azonban félszázad multával ismét él a magyar. Az unokák nem akarnak hütlének lenni az ősi tradícióhoz.

TÁRCA.

Családi jelenés.

Irta: HALLER JENŐ.

SZEMÉLYEK: férj és feleség, ez utóbbi feminista-szónok.

(Történetik otthon az ebédidőben.)

Nő, (férfjéhez, aki éppen söpör.) Kérlek, Móric végezz gyorsan. Már dél felé jár az idő, nekem délután gyűlésen van s azon a jogegyenlőségről beszédet köll mondanom.

Férj. (Tovább söpörve.) Láthatod hogy mennyire szietek; de mióta lefokoztál férji minőségemből és szobacát, gazdasszonyt csináltál helyőlem, azóta . . .

Nő, (megvetőleg, gunyosan.) Ugy hát »lefokoztálak»? Hát a nő, aki a rabszolgaság láncait csörgeti kezein, a — mai legújabb felvilágosodottságnak ezt az oxidált ezüstkarperécét — az »lefokozott» fehérré, hitvány cseléd, mert női kötelességét teljesíti? Ez a győnge védelme az erős sel szemben? No, megálljatok, ti nyomorult, silány férfi-fajzat, majd adunk mi nektek a mai gyűlésen . . . Hahaha! A női foglalkozás nekik »lefokozott» tiszttség! Ti bitóriói, ti lábball-tipró szörnnyetegei az alkotmányos jogegyenlőségnek . . .

Férj De kérek, Ella, végy lélekzetet, mert az orvos számlái a te gégehurutjaid miatt már is csinos összegre rugnak . . . (Leteszi a söprüt és nyomban porol.)

Nő. Beszélhetsz nemes lovagja a bálványozott férfi-rendnek: én teljesítni fogom polgári kötelességeimet. (Tüsszent és orrtörítés.)

Férj. De kérek Ella, menj a másik szobába, máris meghűltél . . .

Nő. Meghűlttem? Te nyomorult. Ezt is csak azért hangoztatod, mert — egyedül szeretnél lenni, mert rám untál, mert utadban vagyok, mert . . . hah! . . . (hozza meg.) Te ember! Móric! valld meg, te kigyó, te boa, te sikló . . . neked van valakid! Te valakit látni akarsz . . . Te föl akarod használni az alkalmat, hogy távollétemben valakire rá kacsints az ablakon át.

Férj. De, az Isten áldjon meg, honnét veszed ezt a sok badarságot? Miből következteted ezt?

Nő. (Zavartan, félre.) Mit mondjak neki? Férj. Ella! követelem, mondd meg, miért mondtad ezt a gyanúsítást; mert, ha engem, az ártatlan gerlicét gyanuba fogsz, állj elő a bizonyítékokkal. Követelem.

Nő. Te követelsz? Férj. Igenis, én követelek.

Nő. (szeliden.) És ha nem mondom meg, akkor?

Férj. Akkor sztrájkolni fogok.

Nő. Ugy? És mi nők miben érezzük majd a sztrájk erejét?

Férj. A ti győngeségtökben.

Nő. Szépen fejeztél ki a mondanivalódat Egyébként — tessék! föl is út, alá is! (Elfordul és szerezpét tanulja, sétálva.) »mert igenis t. közgyűlés, a jogegyenlőség az emberiség legszebb vir mánya és erénye. Legyen joga a nőnek is aki eddig igazonó tulokként teljesítet nehéz női kötelességét. (Kiáltva) Döntsük le a korlátokat a nő és férfi jogrendje közt és akkor . . . (feldönt szék.) (Szigoruan.) Móric! Móric! ki tette ezt? Móric te dacoskodni akarsz?

Férj. (Bambán mered rá.) Ki tette? . . . Én . . . dacoskodni? . . . Wie heisst? Nem értem.

Nő. Azt kérdezem, ki döntötte föl ezt a szék-et?

Férj. (szivarra gyújt.) Bizonyosan az, aki hozzá nyult.

Nő. De ki nyult hozzá?

Férj. (Püfékelve.) Bizonyosan az, aki földöntötte.

Nő. Móric, te tréfás!

Férj. (Elfordul és kever a fazékban.) Bánom is én!

Hát én sohase tréfálhatok, de te mindig gorombáskodhatol?

Nő. Én gorombáskodom? Én? Te Móric, mit mondtál? Én gorombáskodom? . . . Te, Móric, ez olyan vád, amely (tüsszent) . . .

Meghaltak a hősök, de Arad magyar Golgotha lett, hová hazaszeretetet, önfeláldozást jár tanulni a magyar.

A féléstének meggyaláztatása helye: szent bucsuhely s a félszázaddal ezelőtt kialvó tűz újra lobog s fel log még jönni a szabadság lüdüklő csillaga.

Oh jer szent virradat s ragyogj. Te főnsgesen szép

szabadságcsillag !!

Hegedüs A. Elek.

K Ü L Ö N F É L É K .

Kérelem. Lapunk folyó hó 1-ével a XXV-ik évf. III-ik negyedébe lépett; ez alkalommal tisztelettel kérjük az előfizetőinket, kiknek előfizetése lejárt, megujítani, a kik pedig előfizetési díjjal hátralékban vannak, azt mielőbb beküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjen. Tisztelettel a Kiadóhivatal.

Személyi hírek. Bathány Pál gróf főispán több hétre terjedő szabadságát megkezdte és Zalaegerszegről Wiesbadenbe utazott. — Árvay Lajos alispán szintén megkezdte szabadságát.

Oktober 6. Kedden 59 esztendeje lesz annak, hogy legdicsebb szabadságharcunk legkiválóbb honvívóit, a 13 tábornokot, Aradon kivégezték. A zsarnok megszárlása Aradot a magyar nemzet Golgothájává tette. Október 6-ika a vértanúk megemlékezése lett. Az aradi 13 hősről, mint olyanokról emlékezünk meg ezen a napon évről évre, kik utolsó sóhajukkal új életet öntöttek a letepert nemzetbe; akiknek elnémitott ajkaik további küzdelemre ösztönözték a nemzetet, míg az ország függetlenségét tényleg ki nem vivja. A vértanukról Csáktornyan az idén is történik megemlékezés és pedig fényesebben mint valaha, mert a nap emlékeztére ünnepies istentisztelet is lesz a róm. kath. templomban — délelőltől 9 órakor, melyen az összes iskolák ifjúsága testületileg megjelen Folytatólag 10 órakor az áll. tanítóképző intézetben nyilvános ünnepély lesz a következő tárgyisorozattal: — 1. Hymnus; énekli az ifjúsági énekkar. — 2., Ünnepi beszéd, mondja Háspel István IV.

éves növendék — 3., »Az aradi rab dala,» énekli Diószegi Károly IV. éves növendék dongókar kísérettel — 4., »Az aradi vértanúk,» szavalja Mészáros Károly IV. éves növendék. — 5., Mojses Miklós: Kuruc dalok; előadja az ifjúsági ének — és zenekar — 6., Szózat, énekli az ifjúsági énekkar.

Athelyezés. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter áthelyezte Darnay Péter csáktornyai állami polgári iskolai rendes tanárt ugyanebben a minőségben a galgóci állami polgári iskolához.

Jutalmazás. A helybeli főszolgabírói hivatal a nagymélt. m. kir. földmivélsügyi miniszter ajándékából a csáktornyai járásban a községi tenyészbikák mintaszéri ápolásáért az alábbi bikagondozókat jutalmazta meg: A murasiklósi községibika gondozója 10, a nyirvölgyi 5, a drávavásárhelyi 20, a bottornyai 20, a drávacsányi 10, a csáktornyai 20, a rétháti 10, a zalaújvári 10, a felsőkirályfalvi 5, a kristóffalvi 5, a muraszentkereszti 5, a nagyfalusi, zrinnyifavi, cserenyési miksavári 5—5, a felsőmihályfalvi 10 kor. jutalmat kapott.

Névmagyarosítás. Kohn Márkus muravidai illetőségű ugyanottani lakos, valamint Gusztáv nevű kiskorú gyermeke családi nevét »Kovács»-ra magyarosította.

Allatdíjazás. Perlakon mult hó 22-én tartották meg az állatdíjazást. A felhajtás tekintve az anyag kedzettelges voltát, kevés volt. A marhatenyésztés csak ujabban kezd — Perlak vidékén nagyobb lendületet venni. Díjaztalak: tehenekért Szácsér Balázs, Dolenc Flórián, Csanzsel Balázs, ifj. Antolek György, Petkovics Miklós Perlak, Magarec Antal, Ruzsics Bálint Murakirály; üszőkért Podvezanec György, Golubics Mihály, Malek Károly, Blazsincsis János Perlak, Bálint Balázs Draskovecz, Horváth Tamás és Málek Bálint Perlak. — Elismerő oklevelet kaptak: Verly Ernő és Magarec Antal Perlak

A kotori plébános egy tanítóért. A kotori községi elemi népiskolánál egy tanító állás lemondás folytán a mult tanév végén megüresedett. Az iskolaszék a szokásos pályázatot kihirdette, a melynek következtében 26 kérvény érkezett be. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, tanfelügyelő, mint a vármegyei közg. bizottság kiküldött-

je, mult hó 23-án megjelent Kotorban, hogy elnöklete alatt a tanítóválasztást megejtse. A választás azonban e napon, tekintettel arra, hogy az iskolaszéki tagoknak csak egyharmad része jelent meg, — nem volt megtartható. E miatt új választás határidejével szept. 27-e tüzelett ki. Kir. tanfelügyelő, mint választási elnök a jeles oklevelekkel pályázó tanítóknak közül három olyan jeles tanítót ismertetett, akik már több éven át gyakorlati téren működnek. Az történt azonban, hogy az első helyen jelölt Szenthe Margit belatinci tanítóőre csak öten szavaztak, nyolcan pedig, a kotori plébános (Liszák Lajos) szabályellenes agitációja és pressiója következtében, Pécsy Margit nevi tanítóőre szavaztak. Mivel azonban az elnökölő kir. tanfelügyelő az előtte lefolyt választás folyamán közvetlenül is meggyőződést szerzett, hogy a szavazattöbbséggel a plébános szabálytalan, meg nem engedett agitációval erőszakolta ki; mivel továbbá adatokat kapott arról is, hogy a templomi szöszékről egyenesen elkarhózással fenyegette azokat, akik nem a pécsi püspök ajánlottjára, Pécsy Margit tanítóőre szavaznak, és az iskolaszéki tagok szavazatát előlegezen nyilatkozat-aláíratással kötötte le: a közgazgatási bizottságnál a választás megerősítését nem fogja javasolni.

Tűz Murk István bottornyai plébános tulajdonát képező szalmakazla, mely a községen kívül volt elhelyezve m. hó 20-án este 8 óra tájban eddig ismeretlen okból kigyulladt és leégett. A kár mintegy 500 kor. A leégett szalma biztosítva nem volt.

Elfogott tolvaj. A helybeli rendőrség járőre m. hó 26-án elfogta Horváth Vince jánosfalusi lakost, ki még m. hó 4-én Oreski Ignác drávaóhidi lakostól 18 korona készpénzi, 1 drb. zseborát, Novák Ferenc drávaszentmihályi lakostól szept. 21-én 5.40 koronát, Gyuránc Vince ugyancsak drávaszentmihályi lakostól 41 kor., és Robb József muraszerdahelyi lakostól 27 kor. elloptott. A többszörös tolvaj a büntető bíróságnak már át lett adva.

Magyar-horvát határrendezés Muraközben. Azon a részen, hol Zalavármegye Horvátországgal haláros, több vitás pont van melyek gyakran, határvillongásokra adnak okot. Többek között van egy ilyen vitás pont, melynek rendezése már hét év óta húzódik. Most végre belejezéséhez közeledik a hosszu per, melynek helyszíni tanulmányozása végett Kolbenschlag Béla vármegyei főjegyző és Láng Nándor államépítészeti hivatali főnök a mult hét folyamán Muraközben voltak.

Iskolák államosítása. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletére a jövő 1909. évre Muraközben szervezésre ajánlott, államosítások kapcsán a kir. tanfelügyelőség különösen Viziszentgyörgy, I. Hegykerület, Szászko, Kristóffalva, Pálinovec és Pálovec községek iskolázásának rendezésére irányította a miniszter ur figyelmét egy legutóbbi jelenlétesében.

Záróra. A helybeli kereskedők egy régebbi megegyezés szerint üzleteiket október elsejétől április elsejéig este 7 órakor zárják.

A gőzgépezők és kazánfűtők legközelebbi képesítő vizsgái Sopronban október hó 9. napján d. e. 9 órakor a Sopron városi villanytelepen fognak megtartatni. A kellően felszerelt vizsgálati kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőséghez küldendők. II. Rákóczi Ferenc-utca 2.

Férj. (Kever.) amely . . . zsebkendőt követel.

Nő. Mőric, te nemcsak tréfálsz, te gonyóldól is. Te azt mondd, hogy én gorombáskodom. Hiszen a gorombaság csak az alacsony lelkék sajátja.

Férj. Tudom is én, magas-e a te lelked, vagy alacsony!

Nő. Urrram! Ön engem eddig poráron vezetett. Ez a poráz a mai gyűlösen elszakad s akkor az én lelkem magasan fog kővályogni, főnn, főnn az emberki gyarlóság fölött. Igaza van önnek barátom, . . . az imént helytelenül mondtam, hogy »uram, . . . ha van jogegyenlőség, akkor a nőnek nem ura a férje, hanem —

Férj. . . . hanem?

Nő. . . . hanem hitvestársra. Eddig alacsony lélek volt az asszony, mert nem volt joga, mert férje önzéseinek, gyöngéinek és szeszélyeinek volt a délibábjá.

Férj. . . . labdája.

Nő. Igenis, — a labdája.

Férj. S ezután a dinnyéje lesz?

Nő. (Engesztelt hangon.) Te hőkás, te engem egészen kizökkentesz hangulatomból. . . . Hogyan fogok szónokolni hangulat nélkül?
Férj. Édesem, hangulat nélkül lehet szónokolni. mert szónokolni nem — muszáj. De mondd meg, hogy hogyan lehet főzni fa nélkül s hogyan lehet takarítani szeméthordólápát nélkül és ho-

gyan lehet . . . izével . . . jól tartani » babát . . . izé . . . mama nélkül?

Nő. És a dajka?

Férj. A daj-kaaa?

Nő. Hát a Julcsa? Hol a Julcsa? Még ma nem is láttam.

Férj. Látod angyalom, így van az mikor a mama polizál és beszél, a férj pedig dolgozik és — halgat. A dada még az este megszökött.

Nő. Megszökött? Es te . . . te haszontalan fickó, te ezt csak ma mondd meg? Hol az az édes, hol az a drága magzatom? Megyek, futok, szágulpo utána . . . (Futni akar.)

Férj. No, no, no, (visszatartja) ne siess annyira. A babának most van mit ennie. Egy perccig kibírja még . . .

Nő. Es mit adtál neki?

Férj. Mit? Meg fogsz érte dicsérni. Nem mindennapi dlog. Megdicsérsz érte, arra esküszöm.

Nő. No csak gyorsan mond meg!

Férj. Egy tiszta dohányszacskóba dohányt öntöttem, arra egy új pipacsutorát kötöttem és a mi édes kis lurkónk vigan eneliz.

Nő. — Te sarju pulyka! Micsoda hülyeséget követtél ell (Elfut.)

Férj. — De ez a butaság is megér egy jó ebédet, amit majd nem — én főzöm meg.

Arvaházba való fővétel. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter néhai Szucsich Károly muracsányi el. iskolai tanító Aranka és Antal nevű árvaínak a kecskeméti tanítói árvaházba való fővételét elrendelte.

Uj segédjegyző. A csáktornyai járáshoz tartozó Csáktornya nagyközségben a lemondás folytán üresedésben volt segédjegyzői állásra m. hó 30-án Starzsinszky László okl. jegyző választotta meg.

Adomány. A Csáktornyai Általános Ipattestület a tapolczai tüzkarosult iparosok segélyezésére 60 koronát adományozott.

Szüreti multság. A helybeli önk. tűzoltó egyesület három évtizedes fennállása óta m. hó 20-án tartott másodszer a Zrinyi-szálloda nagytermében szüreti multságot. A multságon bizony nagyon kevesen vettek részt, pedig derék tűzoltóink megérdemelnék úgy a helybeli, mint a vidéki közönségtől a nagyobb támogatást, pártfogást. Akik a multságon részt vettek, kedves emlékekkel fognak visszagondolni az elmúlt éjszakára, a multság fényére és örömeire. Ezen alkalomból jószívű emberek részéről a következő felülfizetések történtek: Rosenberg Lajos 25 Kor., Murai Róbert, Mayer Testvérek 10—10 Kor. Neumann Samu 8., N. N., Morandini Bálint, dr. Bakos Géza 5—5 kor., Cukor György, Mráz Testvérek, Pethő Jenő 4—4 kor., Löbl Rezső, Mózes Bernát 3—3 Kor., Kemény Jakab, Kreutz Lipót, Salon Péter, Masztnak József, Güt Béla, Rosenfeld Jakab, Dietrich János, Rosenberg Rezső, Benedikt Béla, Dr. Huszár Pál, Graner Henrik, Brucker N., Szudac Ferenc, Heinrich Mór, Antonovics József, Horváth Géza, Strausz Sándor, Plichta Béla, Meider Albert, Nuzsy Máttyás, Kristofics Károly, Binder Károly 2—2 Kor., Friedrich Zsigmond, Hoffman Ignác, Tersztenyák Bódog, Strausz Miksa, Kollarics Máttyás, Iváncsik Ignác, Kummert Sándor, Králl Máttyás Hirschman Leo, Sztrahunya József ifj., Strahunya József idb., Péntek Ernő, Schönfeld Sándor, Bagáry János, Zorger N. Krausz Izsó, Zselezen Ferenc 1—1 Kor. Schafhauser Emil, Novák Ignác 40—40 fillér. Összesen 147 kor. 80 fillér. Ezen kívül özv. Ziegler Lajosné, özv. Ziegler Kálmáné, Alszeghy Alajos, Murai Róbert, Nuzsy Máttyás és a Szentferenczendiek zárdája mint szőlőbirtokosok, nagyobb mennyiségű szőlőt voltak kegyesek az egyet részére adományozni. Fogadják ugy a szíves felülfizetést, mint pedig a szőlőbirtokosok az egyet irányában tanusított nemes áldozatkészségükért az elnökség nevében a leghálásabb köszönetet.

A Julián-egyesület kérése. A nemzetiségi aspirációtól forrongó Horvátország és Szlavoniában 200.000 magyar él a legszomorubb nemzetiségi helyzetben. Csak megtűrt idegenként tekintik horvát testvéreink őket, kiknek üldözését éreynék és az olcsó népszerűség legbiztosabb eszközének tartják. Az a közöny, mellyel a magyar társadalom Horvátországba szakadt honfitársaink iránt viselkedik, csak fokozza a horvátosított és üldözésüket. E szegényteljes állapot megszüntetésére, az elhorvátosodás megállítására alakult meg 4 évvel ezelőt a Julián-egyesület, mely a horvátok erős és állandó támadásai dacára szép eredményekkel működik. Az elmúlt évben például 11.000 magyar néppárt, 16.000 magyar újságot osztott szét és 23 magyar tannyelvű iskolát állított föl. Legújában ismét 10 uj

iskolát építettek, melyek 2241 magyar gyermek lelkében hintik el a magyarság szellemét. Ez iskolák berendezésére nem bir már az egyesület anyagi fedezettel. Kéressel fordulnak tehát legelsősorban Zalavármegyéhez, mely az ő működési helyükhöz a legközelebb fekszik s így munkájuk eredményét a legközvetlenebbül érezheti, hogy az egyesületet támogatandó, lépjen az alapító tagok sorába egyszer s mindenkorra szóló 500 korona tagdíjjal. — A Julián-egyesület kérésével a legközelebbi törvényhatósági közgyűlés foglalkozik.

Primicia. Két ifju szentferenczendi szerzetes, Feisz István Angelus és Feisz Alajos Hugolinus iker-testvérek, Feisz Alajos helybeli csizmadiamester fiai m. hó 27-én mutatták be első szent mise áldozatukat a helybeli róm. kath. templomban. Az ünnepély magasztosága és fénye nemcsak a városi, de környékbeli közönséget oly nagy számban vonzotta a szentegyházba, hogy az zsufolóság tömve volt. Az ünnepély lefolyásáról következő tudósítónk számol be. Szept. hó 27-én reggel 9 órakor harangok zúgása mellett indult el a menet a két ifju szerzetessel, kik teljes papi díszben voltak, a szülői háztól a templomba. A menetben az első misések szülei, testvérei, rokonai, fehér ruhás leánykák és számos hívők vettek részt. Feisz István Angelus tartotta ekkor első szent miséjét. A manuductor Rozmán Róbert helybeli zárdafőnök volt. Az assistenciát Vajdics Kázmér varazdsi zárdafőnök és Pero Sparozić varazdsi phylosophia lector látták el. Mise közben Tislér Timotheus helybeli hitoktató horvát nyelven szép beszédet tartott a hiveknek az új misékről. Az isteni tisztelet után az ifju pap áldást osztott a hiveknek. — Feisz Alajos Hugolinus első szent miséjét 11 órakor mutatta be. Itt már magyar ének, magyar szó hangzott az Isten házában. Az éneket Diószeghy Károly IV. éves tanítónövendék orgonajátéka mellett az állami tanítóképző-intézet ifjuságának énekkara szolgáltatta. Az ifju misés manuduktora Rozmán Robert zárdafőnök volt. A fényes segédlet Pero Sparozić varazdsi lector és Tislér Timotheus hitoktatóból állott. Az evangelium után Varga Volfgang hittanár a szöszékre ment és gyönyörű szent beszédet tartott a hitről és papi hatalomról. Mise után az új misés az egybegyűlt hiveknek áldást osztott. Az ifju szerzetesek első szent miséjük emlékére több emteklaipot és képet osztottak ki a hivek körében. Az ünnepély után a zárdában szükebb körű ebéd volt, délután 3 órakor ünnepies litániát tartottak az új misések, este pedig a szülei háznál volt a meghívott vendégek és rokonok számára lakoma rendezve. Az új miséseknek, mint Muraköz szülőiteinek, kik közül Angelas atya Dunaföldváron, Hugolinus atya pedig Máriaudán tölti be nemes és magasztos papi hivatalát, a Mindenható áldását, oltalmát kívánjuk.

Képkiallítás Keszthelyen. Nagyszabásu művészi képkiallítás nyílik meg vasárnap Keszthelyen. Előkelő festőművészek a Balatonföldvár mellett lévő Köröshegyen balatonai festőkölöniai alakítottak, melynek célja az, hogy a vidéken is teremtsenek művészi életet s hogy a Balaton vidék szépségeit mind szélesebb körben, képekkel is hirdessék a művészek impresszionista és naturalista irányu képekkel kultiválják. A kiállítás 9 napig tart. Megtekintését ajánljuk közönségünk figyelmébe. A kiállítás igazi műélvezetet nyújt. A védnöki tisztelet gróf Fes-

tetics Tassiló kir. főudvarmester vállalta el. A kiállításra a fővárosi művészkörökből is sokan kirándulnak Keszthelyre.

Hírek a városházáról. Csáktornya képviselőtestülete f. év szeptember 30-án kezdődőleg Szalmay József főszolgabíró elnöklete alatt tartott közgyűlést, mely alkalommal a lemondás folytán üresedésbe jött községi segédjegyzői állásra egyhangulag Starzsinszky László okl. jegyzőt választotta meg. Folytatólag a közgyűlés Petrics Ignác községi bíró elnöklete alatt a következő ügyeket tárgyalta le: 1. Babics István és Társai mégis Stolczner József és neje helybeli lakosok kérelmére községi ingatlan vétele tárgyában az 1886. évi 22. t. c. 110. §-a értelmében 30 nap közhelyezésével újabb közgyűlés megtartását rendelte el. 2. Az 54.300/908. sz. F. M. rendelet alapján léteztendő helyhatósági állatorvosi állás tárgyában előterjesztelt előjárásügyi javaslat és a hivatkozott rendelet behatóság tanulmányozására Wollák Rezső, dr. Hajós Ferenc és Benedikt Bélától álló bizottságot alakította meg. 3. — A Csáktornya-vidéki körjegyzőséghez tartozó községekre közös huszvitigó alkalmazására vonatkozólag szövetkeztek. 4. A községi segédjegyző és állami anyakönyvvezető helyettes állami fizetés kiegészítésére vonatkozó kimutatások hitelesítésével bíró és jegyzőt megbizta. 5. Kercsmár Nándor és nejét azon kérelmükkel, hogy részükre közös községi ingatlan eladassék — elutasította.

Felhívás. Csáktornya nagyközség előjárósága tekintettel a kolera járvány közeledtére, az alábbiakra figyelmezteti a városi közönséget: a) Udvarok és környéke, kutak melléke folyton tisztán tartandó. Szemét és trágya közelben ne legyen. Kutak körülete kavicscsal feltöltendő, hogy a szennyvíz a kutba vissza ne folyhasson. b) Minden háznál árnyékszékgyödőr ásanodó és az ürlelékek csakis oda ürítendő. c) Kutaknál közös vederből inni tilos! Ilyen közös kutak vederbe edényeket mártani ne lehessen. d) A nyilvános árnyékszék és vizelőhelyek tisztán tartandók és fertőtlenítendő. e) Lakások tulszofolása betiltatik. f) Az utcára piszkos vizet vagy mosadékok kiönteni tilos. g) A trágya összehalmozása tiltatik, miért is az időközönként kihordandó! h) Mindenemü ragályos megbetegedés a közs. előjáróságnál azonnal bejelentendő!

Siremlék Kele Györgynek. — Kele György kolori jegyző egyik elsőrendű disze volt nemcsak a muraközi, de a zalai jegyzői karnak is. A múlt évben halt meg családjának, a jegyzői egyesületnek s a közigazgatásnak nagy veszteségére. Kartársai, barátai most siremléket szándékoznak állítani a katori temetőben sirja fölé.

A helybeli Zrinyi-szálloda kávéház kezelését f. hó 1-től kezdve ismétlenül a szálloda tulajdonosa, Hajas József vendéglős vette át.

Körözvény. A helybeli főszolgabírói hivatal Kovács Sándor béri születésű, volt csáktornyai lakos nyomozását elrendelte, mert nevezett egy kihágási ügyből kifolyó ítélet végrehajtása előtt ismeretlen helyre távozott.

Talált pénz. Csáktornyan a Rákóczi-utcában egy drb. ezüst forint találtatott. Tulajdonosa a főszolgabírói hivatalban azt átvetheti.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Drávavásárhely.

Izdateljstvo:
knjižara Strausz Sándora
kam se predplate i obznane pošiljaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povučljivi list za puk
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cína je:
Na celo leto 8 kor
Na pol leta 4 kor.
Na četvert letá 2 kor.
Pojedini broji koštaju 20 fil.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

MEDJIMURJE

Odgovorni urednik:
RHOSÓCZY ELEK

Glavni urednik:
BEZENHOFER MIHÁLY

Izdatelj i vlasnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Kaj moramo činiti, da bu nam pšenica lopa i rodna?

Tu je jesen. Poljodolavec, koj je začesa kaj čovek, trsi se jesensko delo v redu zvršiti. Do ve je najviše brige dala ljudem jesenska košnja i grah. Hvala Bogu, otavu je lopo platila. Vnogo je takovih, koji su više otave dobili kak sěna. Osobito detelice, prave i turske su jako lěpe. Za čas se pograbiju ljudi kuruzu brati i sejati. Za sada nečem od jesenske sětve drugo govoriti, kak od pšenice, kaj imamo pri tom činiti, da do čim lěpše pšenuice dojdemo. —

Prije kak bi govoril od sětve, moram predložiti, da još i dēdenes jesu gazdi, koji se štracaju, štera je bolša pšenica: rana ili kēsna. Ja od svoje strani to velim, da z međ sto zrokov najmenje devetdeset govori kre rane, a samo deset kre kēsne. — Čim prije, s tim bolje. »V jesen v prah, na protuletje v blato sējaj« veli jedna poslovica. Neboj se, da bi kvaruval! — Jer jesenska sětva, već dobi čez zimu tuliko vlage, kaj se njoj trěba. Gledite samo grofoske gazde, jeli pak oni čakaju s tim! Prvi idu s plugi vun. — I pozna se njim, jer imaju tak lěpu pšenuicu skoro svako leto, kak je morje. — Jedini zrok, koj zastavlja poljodolavca, ako pšenuicu sėja v kuruzišće ili de je krumpir bil. Pri krumpiru si s tim pomoremo, da ga malo zagode zēmimo vun. Već kuruzu je nē dobro nezrelu pobrati, kak niti drugo silje nē. —

Najveć gazdov posėja pšenuicu onak, kak je je, kak nju je dobil z mašine. Kaj slēdi onda za tim? Negda jako dobro zide, ali vnoigiput je tak bit gazda, da mu na više lēt odide volja od pšenice: začrni, kak naši ljudi veliju »vudri vu nju tobak.« On-da je za nikaj; niti je za melju, niti za trgovinu a najmēnje za sēme.

Da nam nevudri »tobak« v pšenuicu, moramo sēme pacati. Za pacanje je najbolje modri galic. Na svaki hektoliter vode zēmimo pol drugo kilo galice, i da se galic raztalil, odmah moremo pacati. Moći i pol kile galice zeti na hl. vode, ali onda se mora pšenica najmēnje 14 vur pacati. Zato je bolje vise galice zeti. Da je već voda za to priredjena, dēmimo pšenuicu v jednu šibnatu korpu i pustimo korpu vu vodu, kaj voda prěk prejde pšenuicu. Onda kaj je smetlja, praznoga sēmena v pšenuicu, ostane gori na vodi, a težeša ostane na dnu. — Kaj splava na vodi, poberimo s rukami skup i hitimo v krej. — Jako dugo je nē dobro pšenuicu vu vodi držati, kajti onda se jako nadune zroje. —

Za sejati je najboljša doba druga polovica septembra ili prva oktobra. Pri kēsnoj pšenici gustoput dojde napre, da bu nam zrne spito. Koj samo more dojt do mašine, naj s mašinom sėja, nē s rukom. — Ovak kam mēnje sēmena treba, kak da se s rukom sėja, a kaj je glavno, sve sēme dojde jednako gluboko pod zemlju, poleg toga i jednako rase i jednako se zreli. —

Koj s mašinom sėja, njemu je dosta na starinskoj mekoti od 90 do 125 litrov, dočim koj s rukom sėja, treba 110 do 170 litrov. —

Najpredi zorjemo zemlju, onda dobro povlačimo i zatim sējamo. Po sětvi opet vlačimo, da se sēme skrrije. Ako s mašinom sējamo onda po tim s lehkom branom vlačimo, da ako bi gde zrno vuni ostalo, da ga v zemlju spravimo. Valekati je ne potrěbno, samo onda, ako vekše luknje ostaneju v zemlji, na pr. ako v detelišće v jednu brazdu sējamo.

Po sětvi nēmamo s njom posla tijam do protuletja. Na protuletje, da se već zemlja malo vpije, to vidimo, da je jako trda, zabita, zbog česa niti zrak, niti dežd nemre dojt od nju, kaj na veliku škodu služi pšenici. — Proti tomu je najbolje pšenuicu na protuletje dobro povlačiti. Onda s jednim putom moramo i opleti. Najbolje je aprila meseca zdrapali sětvu. Ako je zemlja jako trda, onda moramo prečki vlačiti. Ne budimo strahom, da stim pšenuicu s fundamo. Ona se tak rada v gusne. Po vlaku mora tak zgledati, kak v jesen, da zide, da samo dē—dē videti jednu betvu. Vlačiti samo na jako mehkoj zemlji — de je sam pšek — nesmimo, ali ove druge zemlje moramo na svaki naćin povlačiti.

Ako brana samo odzgor po zemlji tanca, onda škoda za trud. Ako je mehkiša zemlja, onda lehku, ako pak trdeša, onda zmetnu branu nučajmo. — Ako je sětva

Z A B A V A.

Kasserola.

Kasserola je ona duboka plehnata zdelica, koju ima svaki soldat, te u koju do-biva u kasarni svoje jelo u kuhinji. Takovu anda šalicu je pri einrukovanju dobil i rekrut Novak. Prije svog ulaza iliti einrukovanja se je za zadnji krat u civilu epominal svojom starijom sestrom, koja je bila kuharica kod nekog banke direktora blizu kasarne stanujućega. Pak kad se je rekrut svojoj sestri tužil, kak se boji pred tim nadojdućim soldačkim dressiranjem i muštranjem, tiesila ga je ona, pokazavša mu jaku dretu, koja je iz prvog kata iz kuhinje do zemlje polag zida nevidjeno visela u dvorištu, velec: »Na ovu dretu priveži svoju kasserolu i onda za dretu tri krat potegni, ja ju na to povlečem gore, a kad dojde natrag dole, budeš svaki krat u njoj nekaj za se extra našel.«

To je bila liepa utieha od strane prilićno omašnog tiela sestre za mladjega brata, a još je bila povećano, kad je dodala: »Ja ću te svakog večera čekati, a kada dojdeš iz muštranja, moreš si svoju porciju odnesti. Anda idi sada dragi Lojzek u kasarnu da nezakasniš, kad te budu pozivali.«

»Je, ali« — veli Lojzek — »ako bi koj drugi došel za dretu vleć...?«

Marianka se nasmije: »Ala si ti bedaček, to nemre biti, jer ja u tvoju kasserolu napravim nožom znamenje i onda ju budem poznala, pak ako dojde drugi svojom šalicom, budem to taki vidla i on onda već dobi svoje!«

Sad je bil rekrut Novak Lojzek utiešen te je otišel u kasarnu. gde su ga oblekli u kraljevsku monturu te je sad išlo, kak to već s rekruti ide. Ali i sa dretom visećom iz kuhinje je išlo po dogovoru. Lojzek je svake večeri išel sa kasserolom u dvorište banke te se je vraćal sa finimi jestvinami u kasarnu.

Jednog dana je bila vizitacija sobe momčadi, a tu je obavljal strogi kommandant sobe kaprol Meider. Lojzek je malo prije iz dvorišta banke došel, pak pošto je u kasserolu metnuo kanil malo kasnije uživati, metnul je istu na policu vrhu postelje svoje, kak da nedužnost kasserole nebi nitko mogel odkriti. Ali kaprol Meider je sve iznesel na svietlo. Kaprol je najme želel videti i nutarnju čistoću izvana se kak sunce leskajuće kasserole. Lojzek se na to požari i se učini, kak da nećuje želju kaprolovu. Ali kaprol nije bil čoviek, koj bi se dal

zavesti Naglo posegne sam za kasserolom te ju sneme s police i — o čudo! — U kasseroli je bil liepo našpikani zajčev hrbel ut delikatnom sosu. Sveobće začudjenje svih u glidi polag stojećih rekrutah i starijih vojnikah!

Ali pak je to bogme i začudjenja vriedno! Jer tko je na soldačkom jestveniku ikada našel »špikanoga zajca«? Nikada nitko! Ako je već koj u uniformi i finokusec, to je svojom kasserolom najviše došel do »extra guljaša.«

Anda špikani zajec u kasseroli?! To nije bez vraga. Svaki će pojmiti, da se duha zajčeve pećenke kak temjan po sobi razleže i da stanovnici iste, visoko držćimi nosi za njom šnoflaju, a kaprol Majder toj pećenki i duhi napred pognjenim gornjem tielom naproti stoji, kak da se je pretvoril u prepeličara, koj je zajca našel. Rekrut Lojzek pako je sad tu stal ves zmeten, neznajuć-jeli je mandlek ili weiblek. Kaprol Meyder digne sada kasserolu k nosu i potegne nekoliko krat nebesku duhu u nos.

»Novak, to je iz nekoje gospodske kuhinje!« — veli kaprol, kakti stari poznavalac takovih stvari, ali Lojzek svoju sestru nije prepovedal i konaćno je kaprol prestal iztraživati, kad je uvidel, da je sve badava,

jako buja, onda na križ vlačimo, kaj nju malo sprerédimo. Ako je zmtzljavica gori gori nadigja pšenicu, onda moramo predi povalckati, i da se već dobro prijela, samo onda vlačiti. — Povlačena pšenica bu nam kam lepše rasla, kak ona, štera je nê povlačena.

Zvun toga, de je jako gusta, buja sêtvá, moramo podkašati ili srpom ili s kosum. — Nego niti srpa niti pak kosu nesmimo jako gluboko pustiti, drugač i glave zrêžemo. Za tim moramo još pleti, škodljivoga drača vun spukati. —

Ako je sêtvá slaba, onda moramo odzgor pognojiti i to s prahom. — Mora biti sêtvá ili zato slaba, kajti je na slaboj zemlji, ili pak zato, kajti je jako kêsna. Naj bude od česa god slaba, moramo nju malo s prahom posipati. Za ov posel dobra je gnojšnica, s vodom zmêšana; ali kajti se malo dê najde tuliko gnojšnice, da bi mogli žnjom 1--2 mekote pognojiti, zato za ov posel najbolje preporučamo tak zvani »čili šalêtrom.«

Od toga zêmimo 30—40 kil i posiplimo po sêtvi, bumó vidli, da bu nam pšenica kam bolje rasla. — Ako je pšenica jako slaba, onda posiplimo najenput sve, 30—40 kil, kak sam predi rekel; nego ako je po srednjem dobra, onda na dvaput: prvič 15—20 kil i za dva tjedne opet tuliko. To moramo včiniti v prvój polovici aprila meseca. Ako nebi mogli praha jednako rezšpati, onda ga zmêšajmo s pškóm. Niti jednomu nebu žal, koj bu tak delal.

Koj ovak podstupa svojom pšenicum, on se more nadjati dobre žetve, kaj je glavna stvar pri poljodelavcu.

Domače ručno delo.

Ako do nečesa dojtí očemo, ondb si dobro moramo gospodarstvo v redu imeti i trsiti se, da s čim već prigospodarimo, ar dost s težka moremo sve naplačke od leta do leta naplatiti. Dobro si moramo premisliti, da poleg delitbe naš imetek uvêk na manje ide, zato mi još tuliko prigospodariti moramo, da svaki naš herb tuliko barem

dobi, kuliko smo i mi herballi. Bi nešteri rekel, to je nê moguće, ar jeden imetek nemre vekšega hasna donesti na leto, kak je i predi. Kaj bi ne! još i kak jako!

Negda su si ljudi manje služili, pak su si zato više prešparali, kak ve. Onda je bilo manje penez, nego su jim znali vekšega hasna zeti, kak ve. Otec, mati, deca svi skup su jednako šparali, iz menjšim stroškom su zadovoljni bili, pak za par let njim se je to i pri gospodarstvu poznalo. Niti ne tak jako zdavno je samo jedna krčma bila vu nešterom selu, a vezda su već po dvê, tri. Pak, kak veliju, njim dobro ide. Negda su si težaki nit na pol tuliko nê služili na den, kak vezda, pak zato njim je itak više moglo preostati. Onda su ljudi bolje znali penezom vrêdnost. Ve za dar, za trinkgeld već dobi, kak je negda na den za trinkgeld dobi. Negda su deci krajcara, dva mogli dati na dar, ve već druge niti nečeju jako zeti, kak bête. Ar znaju, da za par fillêrov si je jako malo dobra moći kupiti.

Sve je drago, jako drago zato, ar ljudi sve kupujuje i takve stvari, kaj bi si doma pri hiži mogli napraviti.

Već par let je bilo moći spaziti, da sve manje i manje ružiju žene v jutro zaran s trlicami, kak da bi se bojale, da će i na nje dojtí kakov novi beteg, rajši magadiju na dobroj mehkoj postelji, Veliju, da kuruza vekšega hasna donese, kak len, ili konoplje. Pak iz têm je tuliko brige, da se nikak ne splati trud. Je, je vi neskrbne žene, ste zabile, ali morti ste nigdar nê čule onu rêč, kaj su još vaše matere držale, da: Žena mora tri vugle hiže čuvati, a muž jednoga. To je žena mora tripud bolje šparati, ona mora dobro premisliti, na kaj se penezi vun daju.

Pri nešteroj hiži već od zdavnja ne predeju, i dost žalostno, pri takvoj hiži puće nit presti neznanju. Kakva gazdarica će bit to! Matere, ne bojite si kêr zamuž dati, ako nit presti nezna. Niti kolovrata već nemaju pri hiži. Negda, da je puca zamuž išla, je dobila kravu, telicu ili par forintov penez, k tomu nekaj platna, pak

kolovrat. Na to nit mislili nebi bil smel clovek, da štera puca presti nezna. Kak drugač je ve sve! Andá ja si neznam premisliti, v zimi, po dugi večera, i po zimski dnevi kaj budete delati?!

Negda je i krosno bilo skorom pri svakoj hiži. Muži i dečki gdê šteri, gde šteri su išli za krosno, pak su mogli svoje i dostput drugim zetkati. Ve je i to već sve prestalo. Kajpak leže se je kartati, uoriju delati, tepsti se, kak posluvati i kakvo hasnovito delo pred sobom imeti. Kak se navci što za mlada, takov bude pod starost. Roditelji, mi vas za rad vašega dobra i zarad veše dece opominamo, privčite si decu ve dok su mladi k poslu. Najte reči to, da je ni vrêdno nekaj napraviti, ili kakvoga posla izvršiti, ar to je moći sve za fal u štacunu kupiti. Penezi su nigdar nê tal, znate kak težko je moći do nji dojtí. Najte reči, da ni vrêdno presti, tkati, ar stêm deci delo zadate i nêmajú želju i misel na kakve zloceste posle. Vi segurno poznate dobre, marljive ljude, štere vi za dobre držite; kroz kaj su ovi došli tak na glas, da se gdagod za nje spominat: sve zbog marljivosti. Delo uzvišnje cloveka.

Ako bi i kak fal mogli kupiti platno (nego to je ni istina. to su samo lêne babe zmislile, da si moreju mužê tkaniti) zato najte zapustiti predejuje. Domačemu platnu ni para; pak ni lepše, da muž i svi pri hiži ono moreju nositi, kaj je gazdarica dala osnovati?!

Gdê je ona lêpa nošnja, kak su još neg pred par lêt puće hodile po leti vu plêcki, svetek vu prusleki? Muži vu béli robači i gača. Kak je ve to sve drugač! Dobro je, komu more biti, naj se opravlja po purgarski, ali naj ne razmeče peneze na ono, kam mu ni potrebno.

Puće se vu skoli vučiju i lepo ručno delo: hekljati, našivati i. t. d. kak bi si to sve na hasna znale preobrnuti, da si nebi samo gotovu, jako prostu robu kupovali vu štacunu.

I druge stvari su, gdê si more clovek mnogo prešporiti. U više mesti tu u Medjimur u su vučili ljude korpe pleti. Svaki

veleć: »Dobro, dobro! — Tomu ja ipak moram početka najti. Tu pečenku metuile na moj stol tam za zaviesom, to se mora točno pregledati, jeli nije zdravlju škodljivo. Zaradi zamazane kasserole budete tri dni nad sobom momčadi pazku držali, jeli me razmeće, vi — — vi — — rekrut!«

Na prsa spušenom glavom i krvarećem srdcem je Lojzek nesel aromatičku pečenku za platneni zastor pri kaprolovoj postelji, pri čem je svoje sve ufanje zgubil ovu liepo špekóm našpikanu i na ridju farbu spečenu pečenku ikada više na ovom svietu videti. Ali on je bil zadovoljan i drage volje će biti ordonanz sobe momčadi kroz tri dana, samo njegove kasserole, — tajna neka se ueodkrije.

Ali se je on duboko varal, ako je mislil, da će gospodin kaprol tu cielu kasserolsku stvar u miru pustiti. Točna analiza pečenke za platnenim zastorom je pokazala nepobitnom sigurnostju, da je ta pečenka po majstorskoj ruki izvrstnoga sokača ili kuharice priredjena i da mora iz bogate kuhinje izhadjati. I od sad kaprolu Meyderu misli nisu mira dale, kako je to, da ov hembasti rekrut ima svezu sa zviranjkom takovih, bi reći grofovskih hranah, dočim on, feš unterofficier, još uvijek samo kuha-

nu govedinu u kantini glodje, i od sad je on skrivic opazival tu tajinstvenu kesserolu rekruta Novaka. Pak izbilja, na skoro je u svojem opazivanju do toga došel, da ta kasserola skupa sa njezinim vlasnikom običava u večernjoj kmeči iz kasarne zniknuti.

Ali kamo?

»Tomu ja moram na konac dojtí!« — veli u sebi kaprol Meyder. I jedne večeri stane gospodin kaprol pred rekruta Novaka Lojzeka baš u hipu, kad je ovaj preko hodnika kasarne se potajno šuljal.

»Kamo — kamo dragi moj?« — zapita ga kaprol.

Prestrašeni rekrut postoji te izmuca: »Gospodin kaprol, hotel sam jedno malo na friški zrak iti!«

»Pak sa kasserolom — ha?« — veli kaprol i pikne prstom po ramenu rekruta, koje je proli svim propisom znatno na stran stalo, jer se je pod pazduhom nahadjala u cieloj svojoj liepoti tajinstvena kasserola.

Rekrut Novak zaniemi. Badava je o pet od strane gospodina kaprola nastalo pitanje sim i tam, gore i dole, strogo i zliepa. Iz rekruta nije bilo moguće niti rieći priznanja dobiti. Novak nebi bil svoju tajnu odkril, pak da je pred sobom videl klup.

— Naravski je, da je na tu rekrutovu tvrdokornost kaprol srdito dalje otišel.

Od sad je kaprol svoju taktiku u izvedjivanju promienil onamo, da se je pričini, kak da se više nikaj nebrine za tu kasserolu rekrutovu. Kad pak je Lojzek jedan krat opet se po hodniku sa kasserolom pod pazduhom šuljal, sledila ga je tenja sa dvimi zviezdami na golêru waffenroka, prikazivša cast kaprola, i ova tenja je bila sviedokom, kak je rekrut u jedan postrani hodnik zaokrenul, od onud u dvorište kasarne stupil a od ovud van otišel te zašel u dvorište banke, koja se je u neposrednoj blizini kasarne nahadjala. Ovdje je Lojzek rukami po zidu petal, dreću dole viseću popetal, na nju svoju kasserolu privezal i onda za dreću tri krat povlekel i nut: kasserola se je pričela dizati, kak električki »Lift«, u nepoznatu visinu. Za nekoliko minutah već je natrag dole sa dretom se gibala, a po napetoj dreći se je moglo zaključiti, da je nečesa puna. Lojzek sad odveže kasserolu i otide hitro. Tenji sa dvimi zviezdami, koja se je posve na zid pritisnula, dok je Lojzek mimo nje išel, vudrila je u nos vugodna duha fine nekakove pečenke a sline su mu samo od nekod napunile usta. Posve tiho je gospodin kaprol otišel natrag u ka-

se je slobodno išel vučiti, što se je neg štel. Pak v nešterom mestu se je iz bele okolice komaj našlo par dečecov, ki su se išli vučiti. Ne pak ne, samo ni moči naše ljude na dobro v putti. Kuliko penez bi si mogel svaki človek tak v zimi s stēm zaslužiti? Jesu ki korpe pleteju, da si po 8, po 10 kurua služuju na den. Kuliko njim je pak to vredno, da si sve takve stvari pri domu sami znaju napraviti, nemoraju kupiti. Ako bi više delali, još bolje bi bilo moći prodati ar bi i vu druge orsage mogli pošiljati. Muži! žene! ve će se poljsko delo zapreti, najte nit v zimi se prestati skrbili; mavljiv človek ima uvek dost dca.

Muži vi si ve pripravite, ili popravljajte oružje za leto. Kak dobro je, da se v leti rucica, vupora, dreki, ige, ili kakvo purišče, da se potere, pak samo zemetete drugo napre; za par minut složite i morete na delo iti.

Ve si morate i decu na to navčiti, da si i oni budu znali takve stvari napraviti. Budite poleg, i kažite njim, ar drugač nebi znali. Kaj nezna, ono se ne ufa poprijeti delati, pak se nit navčil ne bude nigdar. A kuliko je to vredno, ki si sam zna svakojačko oružje napraviti, to vi sami znate; ar ne samo, da čuda penez prešpori, nego onda da mu je najbolje potrebno, nemora drugam iti.

Moji dragi, ovak si budete decu k delu na marljivost privčili, i ni vam se treba bojati, da nebudu skrbni, Bogabojeći ljudi.

KAJ JE NOVOGA ?

— *Prosimo naše poštuvane predplatnike, naj nam vu novim tertalju predplatne zaostatke čim predi pošleju i predplate ponoviju.*

— **Nesreča na jednoj pečnici.** Od dva magjarskih horvatov pišeju čuden i žalosten dogodjaj z Amerike. Vidović Miklós i Miletić Ivan su pred trema letmi odputovali v Ameriku. Od male dobi su se radi imeli. — I v onom malom selu, de su se rodili su je navek vidli skup hoditi. Da su v Čikago došli i tam su obedva v jednoj fabriki dobili delo. Nego ovu lepu ljubav je reztepla pred pol leta jedna mlada de-

vojka v koju su obedva zaljubljeni bili. — Vidović se s tim branil, da je on stareši, i zato njega pripada mlada devojka, ali niti Miletić je ne štel pustiti, i to je nje razstavilo. Samo vu fabriki su bili skup, dok je delo trpelo, drugde ne. Tak se pripetilo, da su se vu fabriki jenput grdo posvadili radi puče. — Obedva su bili na vrhu jednoga kotla, de su željezu talili, Reč po reči, tak dugo, da su se zgrabili i Vidović je štel svojega pajdaša v kotel hititi. Ali Miletić je hitro previdel, kaj oče z njim pajdaš napraviti, i zato se ne dal, nego se počel z njim hitati. Dok su se tak sukali, jednomu se popičila noga, i prehitil se v goreču pečnicu i za sobom potegel svojega pajdaša. Obedva su onu minutu na prah zgoreli.

— **Orsački dohodek.** Ove dneve je predložil Wekerle pred orsačko spravišče proračun dojdjučega 1909-ga leta, kuliko se mora sterjati i kuliko so da vun z orsačke kasse. — Iz toga proračuna vidimo, da ne menje, kak jezero pet sto milijonov korun mora nutri dojt, onda bu sve v redu. — Tak dobro budu švicali ovi, koji terjaju a još bolje oni koji plaćaju, dok se ova svota nutri pobere.

— **Detičji beteg** V Egerszegu su se još niti ve ne odprle škole, radi jednoga strahovitnoga betega, koj slrašno pobira decu, i to je »šarlah,« kak mi velimo »čerlene bobinke«. — Strašen beteg, osobito za decu. — I pri nas najdemo mesta, de se ov beteg jako širi. A kaj je najzalostneše, da ovoga betega niti doktorska pomoć nemre zastaviti, jedino velika čistoća pri deci, dober zrak, zdrava voda, čist stan, to je najvekše vraćuje proti njemu.

— **Nagrada marhe.** 22-ga septembra su držali vizitu maršečku v Perlaku, i onda su rezdelili nagradu med gazdi, koji imaju najlepšu marhu — Za krave su dobili nagradu: Szacser Balázs, Dolencez Flórián, Csanzsel Balázs, Antolek György Petkovics Miklós, Magarec Antal, Ruzics Balint, Murakirály; za telice Podvezanecz György, Golubics Mihály, Malek Károly, Blazsincics János Perlak, Bálint Balázs Dráskovecz, Horváth Tamás i Malek Balint, Perlak — Diplomou su dobili Verly Ernő i Magarec Antal Perlak.

sarnu za rekrutom Lojzekom te se je pričini, kak da niti nevidi, kak Lojek u sobi momčadi na svojoj postelji sedeč, ima nečesa puna usta i koše.

Gospodin kaprol je anda odkril izvor tih finih jelah u kasseroli i sad je znal, kaj mu je činiti...

Dojdūče večeri bude rekrut Novak, već kasno na večer, baš kad je nakanil s kasserolom k dreti putovati, abkomandiran k zdencu, platnene hlače si prat, dakako posluhnuti je moral, pak makar i ne najbolje volje, a gospon kaprol pak vzeme svoju kasserolu te se odšulja u dvorište banke, popeta nuz zid viseču glasovitu dretu, priveže na nju svoju kasserolu potegne tri kral za dretu i kasserola otide gore. Uzrujan sad čaka povratka kasserole, ali dugo nije hotela se dole spustati. Konačno ipak na jedan krat se po tiho spušta i dojde dole, kaprol ju hitro iz drete izbavi, bile je dosta žmehka, te otide snjom domov u kassarnu. Podsmievavajuć se za svojim platnanim zavesom, vužge svieću i pričme sadržaj kasserole pretraživali, — fine stvari i puno mora u njoj biti.

Kad mu se na jedan krat posmiešak

iz ustah izgubi, pogled u kasserolu postane ukočeni a cieli izražaj obraza bude namrgodjen i niti malo duhovit. Kaj je to u kasseroli videl? — Em je bila puna kasserola pieska, kakov se po kuhinjah rabi za ribanje skafov i kuhač, a najodzgora je ležal omašan mokri spirek! — Kaprol Meyder je dugo promišljaval toga dara a onda pričme psovati i kleti, ravnič potiho ali debelo. Svieću puhne te se legne na svoju postelju.

Kroz jednu luknju na svojem zastoru je poslie kaprol Meyder videl rekruta Lojzeka na svojoj postelji sedečega, sa kasserolom na kolienih, punimi usti nekrj žvakati, a fina duha je dopirala do kaprolove postelje. Posve slična je bila ta duha pečenoj guski s mlinci, ali mogla bi bila i raca biti. Ove noći su strašne senje mučile gospodink kaprola; dreta, piesak, spirek — sve mu je to kroz cielu noć pred očima sve plese plesalo.

Za dretu pak više nije isel potezat i tak je anda odnošaj med rekrutom Novakom Lojzekom i njegovom debelom sestrom Marriankom, ostal i na dalje nepomućeni.

Em. Kollay.

— **Težka služba.** 18-ga septembra je veliku nesreču v Pešti v zverinjaku jedden elefant. — Pograbil je s rilom jednoga slugu, koj ga puca, i hitil ga najpredi v železne gatre a zatim mu prepričal s klehom prsa. — Toga elefanta je sam kralj daroval zverinjaku. Jako pogibeljna zvēr, koja je već v Schönbrunu dva odgojitelje zakalala. — Da su ga v Peštu dopeljali onda su najpredi Szokola Istvana 39 let staroga pazitelja poslali k njemu. — Elefant je najjenput prvi tjeden zgrabil Szokola i hitil ga v stenu. Anda je čez tjedne ležal betežen i mesto njega je došel k elefantu njegov brat Janoš za odgojitelja. Steklo živinče je jenčas trpelo novoga odgojitelja, ali onda je odvijil i prepričil mu desno stegno. Potlam su Sokola Istvana na njegovu prošnju nazaj deli k elefantu, kajti je tu bil dober zasluž. — Sziamu — tak se zval elefant — su ljudi, koji su došli v zverinjak, peneze davali, kaj je on prijel i rilom prek dal svojemu odgojitelju. Jen čas je bil mir, ali 18-ga je opet odvijil, Szokola ga on den v jutro s drotnatom kefom kefal. — Da je došel do spice rila, malo ga je vdrapil. Na to je elefant odvijil, s rilom okoli zgrabil slugu, jenput — dvaput ga obrnul v zraku, a onda pak hitil v železne gatre, po drugoč na zemlju i prebol ga s klehom, s kojim mu je prepričil srdce. — Nazadnje ga štel zgaziti, ali onda su već spazili i drugi slugi, kaj se pripeča, skoćili knjemu i stirali špicami na mesto. Szokola Istvana su odpeljali odmah v špital Siro-mak je ženu i troje dece ostavil za sobom.

(Najbolje bi bilo elefanta prepričiti s železnom špicom a ne premenjati sluge.)

— **Zatukel ga je bræg.** Simon Károly, 18 let star dečko iz Kaszaháza je odišel svojim pajdašom na občinsku peskaru po pesek. Na onom mestu, de su kopali, je bil breg jako podkopan, ali ovi dva su na to nikaj ne dali, makar su vidli, da je tu velika pogibelj čaka. Jenput se samo vrhne breg na nje i pod se zakopa obedva. Ov drugi se nekak stežka skopal vun, ali Simon je nutri ostal. Za čas su došli ta ljudi, koji su potegli vun Simona mrtvog.

— **Roždje kakti krma.** Malo što bi mislil, da je trsovo roždje, ako se dobro pripravi sposobno za krmu. Naši gorični gazdi skuriju roždje, a listje pustiju sprhneti. Ve, da je zmenjkala krma, probaju na nekajh mestah s tim hraniti i veliju, da marše rado poje. — V Dalmaciji, de je isto tak malo krme, kak pri nas, na sve strani spravljaju roždje za krmu.

— **To je sirotal** V Newjork varauš — kak pišeju jedne novine, živi jedna Howard Gould zvana žena, koju je ne zdavna rezpital sud od muža. Ova žena je ove dneve dala molbenicu k varaškomu sudu, da naj njoj pomore vu »velikoj nevolji.« Njeni muž — kak piše v molbenici ima do 2 i pol milion korun dohodka čez leto, od toga njoj samo stotežer korun plaća ua leto za zdržavanje, z toga ona nemre živeti. Da bu mogla pošeno živeti, prosil, da naj njoj dosudi barem pet sto jezer korun, onda bu mentuvana od nevolje. Ali sudci su odhitali njenu prošnju, velec da jeden sudac pri törvényszéku niti fertalj tuliko plače nema, kak ona, pak zato itak more živeti.

Gabona árak. — Ciena žitka.

| mmáza | 1 m.-cent, | kor. fill. |
|--------------|-----------------|------------|
| Buza | Pšenica | 21 50 — |
| Rozs | Hrż | 15 50 — |
| Arpa | Ječmen | 14 00 — |
| Zab | Zob | 15 50 — |
| Kukoricza új | Kuruza nova | 15 00 — |
| Fehér bab új | Grali beli | 16 50 — |
| Sárga bab | » žuti | 14 60 — |
| Vegyes bab | » změšan | 14,40 — |
| Kendermag | Konopljeno seme | 21,00 — |
| Lenmag | Len | 22 00 — |
| Tökmag | Koščice | 22 00 — |
| Bükköny | Grahorka | 16 00 — |

Görcscsillapító és szélhajtó**hódanycsőpek**

1844. óta elismert legjobb házi szer az étvágy emelésére és az emésztés előmozdítására.

Egy üveg ára 1 kor.

Kevesebb mint 2 üveg (ládával együtt 2 K. 50 fill. utánvétellel) nem küldhető. Kapható:

BITTNER GYULA, gyógyszerárban
GLOGNITZ (Alsó-Ausztria.)

Vadászok figyelmébe.

fegyverek, revolverek

30—50 százalékkal

olcsóbban kaphatók nálam, mintha másutt részletfizetésre vásárolna.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb árjegyzékemet

Halászlati, vadászati, torna, vivó és egyéb felszerelésekből állandóan dús raktár.

Földes L.

fegyver és sportcikk üzlete.

Budapest, II. Rákóczy-ut 6.

Naponta 100 csomagot küldök vidékre.

20 koronán aluli rendelések, csakis a pénz előzetes beküldése mellett eszközölhetők.

607 38—52

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótléka

egy régiónak bizonyult házi szer, mely már sok év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényél, oszónál és meghűléseknél**, bedörzsöléséppen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, Budapest. DE Richter gyógyszerára az „Arany oroszlanhoz”. Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Mindennapi szétküldés.

Tisztasága **30.000** koronával szavatoltatik.

**A konyhában és házbán**

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

tisztítsunk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívüli, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.

**Csemegeeszőlő**

4 és fél kg.-os kosarakban, házhoz szállítva legfinomabb fajták, kg-ként 44 fill. kosár nélkül.

MURA, Viziszentgyörgy.

Kezdő hegedűsöket módszeres oktatásban részesítek.

Czím e lap kiadóhivatalában. 862

Kiadó szoba.

Csáktornyan, a Kossuth Lajos-utca 11-ik számú házbán egy utcára néző, külön bejáratu és csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Bőv. a háztulajdonosnál. 863 1.

846 4-26

PÉNZT

ne adjon addig **szőlőoltvány** vagy **vesszőért**, míg nagy képes árjegyzékemmel nem kérte be melyet **ingyen és bérmentve** küldök.

Gyöves és sima oltványokból, **DE-LAVARE** sima és gyökeres, továbbá **európai** sima és gyökeres **vesszőből** 1 1/2 millió készlet. Pontos kiszolgálásról és anyagom jószágáról ezer és ezer elismerő levél tanuskodik. Czím:

SZÜCS SÁNDOR FIA
szőlőtelepe, BIHARDIÓSZEG.

Bármely nyelvű

hírlap,

folyóirat

vagy **dívatlap**

megrendelhető és kapható:

Strausz Sándor

könyvkereskedésében, Csáktornyan.

Bohn M. és társai

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

Bohn-féle téglagyárak

824 NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN.

Állapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák. — Állapított 1864.

50 millió évi gyártás.

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

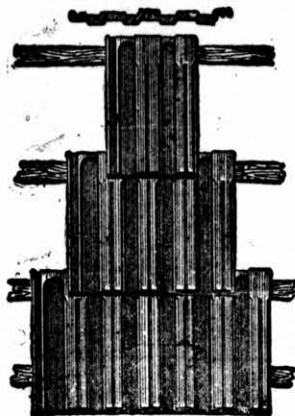
VASOXYD ternészetes vörös színben vagy kátrányozva.

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek. Legelőcsőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.



Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő cserép 272 sz.



ZSOMBOLYAI GYÁRTMÁNY.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253 sz.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,
által a legújabb és legelőkelőbb ajándékainak

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők,
szitáló-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planot ja.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-
morzsolók, darálóok, őrlőmalmok, egytemes
aszói-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.

Paratlan és csodás hatású! **Hölgyek részére nélkülözhetetlen!**

Legjobb szépitőszere a 286

Földes-féle **MARGIT- CRÉME.**

Pár nap alatt biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrrakát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és az arcot fehérré, simává varázsolja, üdít és fiatalít.

Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona.

Kiváló toilett-cikkek: Margit-hőlgypor (3 színben) 1 kor. 20 fillér. — Margit szappan 70 fill. — Margit-fogpép 1 kor. — Margit-arcvíz 1 kor.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerkereskedésben. Postán utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő:

Földes Kelemen, gyógyszerész, Arad.

Csáktornyan: **Pethő Jenő gyógyszerárban.**

Óvakodjunk utánzatoktól!

Hirdetmény.

Az alulirt kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a „Dunántuli helyiérdekű vasutaknak, Csóhohely Gergely és társai elleni a csáktornyai 515 számú telekkönyvben 463ja hrsz alatt felvett ingatlan részleges kisajátítási ügyében a kártérítési eljárás megindítását folyamatba tette arra tárgyalási határnapul

1908. évi október hó 21. napjának d. u. 3 óráját

Csáktornyára a vasuti állomásra kitűzte ennek vezetésére Knorr Kálmán királyi törvényszéki bírót kiküldötte, mikorra és a hova az érdekelteket a törvényes következmények terhe alatt azzal idézi meg, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött hozandó érdemleges határozatot nem gátolja, az egyéni külön értesítés elmaradása, vagy a tárgyalásról való elmaradás miatt pedig igazolásnak helye nincs.

A kir. törvényszék.

Nagykanizsa, 1908. szeptember 23-án.

Csesznák Miklós, kir. törv. h. elnök.

850 1—3

Kayser. t. jegyző.